

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ
БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ**

**6B04101 Экономика білім беру бағдарламасы бойынша
«Кәсіпорын экономикасы», «Экономикалық даму стратегиясы»
пәндерінен кешенді емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ**

КЕШЕНДІ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Кешенді емтихан бағдарламасы төменде көрсетілген нормативтік құжаттар негізінде құрастырылған:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы. (09.01.2026 ж., жаңартылған)
2. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. (22.04.2025 ж., жаңартылған)
3. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы. (24.06.2024 ж., жаңартылған)
4. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 5 қаңтардағы № 4 бұйрығы. (16.01.2026 ж., жаңартылған)
5. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы. (26.03.2025 ж., жаңартылған)

Құрастырушы: «Экономика және басқару» кафедрасының оқытушылары: А.Ж.Маханова

Кешенді емтихан бағдарламасы күндізгі, күндізгі қысқартылған оқу нысанындағы студенттер үшін арналған.

«Экономика және басқару» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды.

№ _____ хаттама _____ ж.

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған.

(№ _____ хаттама « _____ » _____ 20 _____ ж.)

Шерхан Мұртаза атындағы ХТУ оқу-әдістемелік кеңесінде бекітілді.

№3 хаттама «22» 01 2026 ж.

Тіркеу № _____

Кәсіпорын экономикасы

Қазақстан Республикасының үдемелі индустриялық-инновациялық дамуы жағдайында экономиканың барлық салаларындағы кәсіпорындардың қызмет тиімділігін көтеру маңызды міндеттердің қатарында болып табылады. Осыған байланысты кәсіпорын қызметінің сандық сипаттамасы, өндіріс тиімділігін және шығындарды анықтау әдістерін пайдалануды экономист мамандар білуі қажет. Экономикалық кадрларды даярлау барысында озық әдістемелерді пайдалана отырып, негізгі және айналым капиталдарды пайдалануын сандық талдау әдістерін, кәсіпорында еңбек ақы төлеуді ұйымдастыруын, кәсіпорынның экономикалық тиімділігін бағалау әдістерін, өнім өндіріс шығындарын есепке алу әдістерін студенттерге оқып білу керек. Пәннің әдістемелік негізі болып диалектикалық әдіс табылады. Кәсіпорынның өндірістік-шаруашылық қызметінің әр түрлі аспектілері өзара байланысты. Диалектикалық әдіс негізінде «Кәсіпорын экономикасы» пәнін беруде жеке әдістері кең пайданылады. Олардың қатарына экономикалық талдау мен синтез, баланстық, жүйелік әдіс, әр түрлі болжамды, экономикалық және басқа да әдістер жатады.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

1- тақырып. Кәсіпорын – шаруашылық объекті, экономикалық жүйесінің негізгі буыны ретінде

Кәсіпорын – шаруашылықты жеке жүргізетін субъекті және нарықтық қатынастардың негізгі жүргізуші. Өндірістік кәсіпорындардың негізгі белгілері. Кәсіпорынның басты міндеттері орындардың негізгі белгілері. Кәсіпорынның басты міндеттері және функциялары. Нарықтық экономика жағдайында кәсіпорындардың қызмет етуінің ерекшелік белгілері. Кәсіпорынның сыртқы ортасы:оның қызметіне ықпал ететін жағдайлар және факторлар. Кәсіпорынның кәсіпкерлік міндеттемелері және құқықтары. Негізгі және қосымша білгілері бойынша кәсіпорындардың жіктелуі. Меншік нысандары, ұйымдық-құқықтық нысандары бойынша кәсіпорын түрлері. Кәсіпорындардың бірлестіліктері. Кәсіпкерлікті дамыту. Кәсіпкерлік: нысандары және түрлері. Кәсіпкерлік қызметтегі тәуекел, оны бағалау әдістері.

2-тақырып. Кәсіпорынның негізгі капиталы

Кәсіпорынның негізгі капиталының экономикалық мәні, олардың құрамы және құрамы және құрылымы. Негізгі қорлардың тозуы, негізгі түрлері. Негізгі капиталды амортизациялық маңызы. Қазақстан Республикасындағы кәсіпорындардың негізгі құралдарын бағалау әдістері. Амортизацияны есептеу әдістері: біркелкі, өндірістік, жеделдетілген,қалдық құнын азайту. Қазақстан Республикасындағы амортизациялық саясат.

Негізгі капиталдың ұдайы өндіріс және пайдалану көрсеткіштері. Кәсіпорынның негізгі капиталын тиімді пайдалану факторлары және жолдары. Негізгі капиталдың бәсеке қабілеттілігін арттыру Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық дамыту басымдықтардың кіруі ретінде. Кәсіпорынның тіркелген активтер. Кәсіпорынның материалдық емес активтердің амортизациясы.

3-тақырып. Кәсіпорынның айналым капиталы

Айналым капиталы: оның маңызы, құрамы және құрылымы. Айналым капиталын қаржыландыру көздері. Айналым құралдардың айналымы. Айналым құралдарының айналымдылығын және пайдалануын сипаттайтын көрсеткіштер. Кәсіпорын жұмысының экономикалық көрсеткіштерін жақсартуда айналым құралдарының айналымдылығын жеделдетудің мәні.

Айналым құралдарына қажеттілікті анықтау : өндірістік запастарды, аяқталмаған өндірісті және дайын өнімді қалыптастыру үшін. Кәсіпорын жұмысының нәтижесіне айналым капиталын басқарудың әсері. Тауарлы-материалдық запастардың құнын бағалау әдістері. Кәсіпорынның айналым қаржыларды пайдалануды жақсартудың негізгі бағыттары.

4-тақырып. Шикізат, материалдық және отын-энергетикалық ресурстар

Шикізат пен отын-энергетикалық ресурстар түсінігі және жіктелуі. Пайдалы қазбалар қорының жіктелуі және оларды экономикалық бағалау. Қазақстан Республикасының шикізат базасы және оны дамыту бағыттары. Кәсіпорынның энергетикалық ресурстарын пайдалану. Ауыл-шаруашылық базасын дамыту. Шикізат химиялық түрлерінің өндірісін дамыту. Өндіріс

тиімділігін көтеруді және қоршаған ортаны қорғауды ескере отырып материалдық ресурстарды ұтымды пайдалану жолдары.

Шикізат тандауды экономикалық негіздеу, шикізатты кешенді түрде айдалану, өндіріс қалдықтарын өндіру, шикізатты алғашқы өндеуден өткізу және толықтырудың тиімділігі. Кәсіпорынның шикізаттық, материалдық және отын-энергетикалық ресурстарды басқару мәселелері. Кәсіпорынның материалдық ресурстарын пайдалануды талдау көрсеткіштері және әдістері.

5-тақырып. Кәсіпорынның еңбек ресурстары

Кәсіпорын персоналы: түсінігі және сипаттамасы. Персоналдың сандық, сапалық сипаттарының құрылымдық сипаттамасы.

Персоналдың жылжуын сипаттайтын көрсеткіштер. Кәсіпорынның еңбек ресурстарына қажеттілігін анықтау. Кәсіпорын жұмыскерлерінің еңбек ресурстарына қажеттілігін анықтау. Кәсіпорын жұмыскерлерінің жалпы саны, өнім дайындалудың еңбек сыйымдылығы бойынша, өнімділік мөлшері бойынша жұмысшыларға қажеттілікті, әкімшілік басқару персоналының санын анықтау. Кәсіпорындағы кадрлық жұмыс. Кәсіпорындағы персоналды басқару тұжырымдамасы. Кәсіпорынның қызметін тиімділігін қамтамасыз етуде ұйымдастырушылық мінез-құқықтың мәні және маңызы. Еңбек ресурстарын пайдалану көрсеткіштері. Еңбек өнімдігі: мазмұны, Қазақстан Республикасының экономикасын дамытудағы ролі есептеу әдістері. Еңбек өнімділігін өсіру факторлары және резервтері.

6-тақырып Кәсіпорынның еңбек ақы төлеу

Еңбек мотивациялық мәні және нысандары. Еңбек ақы еңбекті мотивациялаудың негізгі нысаны ретінде. Еңбек ақының экономикалық маңызы және қағидалары.

Еңбек ақыны мемлекеттік реттеу. Еңбек ақыға мемлекеттік кепілдік беру. Квалификациялық анықтамалықтарды әзірлеу. Кәсіпорындардың еңбек ақыға бөлетін қаражаттарын, кәсіпорын Жұмысшылығының табыстарың, әлеуметтік қажеттіліктерге бөлінетін аударымдарды салықтық реттеу. Әлеуметтік салықты есептеу әдістемесі. Жеке табыс салығының сипаттамасы. Міндетті әлеуметтік сақтандыру. Әлеуметтік әріптестікті дамыту: бас, салық және тарифтік келісімдер, ұжымдық келісім. Кәсіпорындағы еңбекке ақы төлеуді ұйымдастыру. Тарифтік жүйе, еңбек ақыны ұйымдастырудағы оның маңызы және мазмұны. Жұмысшылардың еңбек ақы нысандары және жүйелері. Басшылардың, мамандар мен қызметшілердің еңбек ақысын ұйымдастыру. Еңбек ақының тарифтік емес жүйесінің маңызы. Еңбек ақыны ұйымдастырудың шетелдік тәжірибесі.

Еңбек күші шығындарының құнын анықтау. Кәсіпорын жұмыскерлерінің еңбек қорының құрам

7-тақырып. Кәсіпорынның инвестициялық және инновациялық саясаты.

Инвестициялардың экономикалық маңызы, олардың жіктелуі және көздері. Капиталдық салымдар, олардың құрамы және құрылымы.

Кәсіпорынның инвестициялық қызметі, оның маңызы, міндеттері, ерекшелігі және мемлекеттік қолдау. Инвестицияларды қаржыландыру көздері. Инвестициялық жоба: мазмұны, дайындау және жүзеге асыру кезеңдері. Альтернативті инвестициялық ұсыныстарды бағалау көрсеткіштері. Инвестициялардың экономикалық тиімділігін анықтау әдістемесі.

Кәсіпорынның инвестициялық қызметінің стратегиясы: мазмұны және әзірлеу қағидалары. Кәсіпорынның инвестициялық белсенділігі және тартымдылығы. Кәсіпорынның инвестициялық тартымдылығын бағалау әдістемесі.

ҚР Үдемелі индустриалдық-инновациялық бағдарламасы, оның мақсаты, мазмұны, жүзеге асыру жолдары. Мемлекеттік даму институттары. ҚР ғылыми-техникалық саясаты. Инновациялардың маңызды және жіктелуі. Кәсіпорынның инновациялық қызметі: маңызы және міндеттері. Жаңашылдық басқару. Инвестициялық және инновациялық жобалардың портфелін қалыптастыру, олардың маңызы, бағалау қағидалары және факторлары.

8-тақырып. Өнімді өндіру және өткізу шығындары

Шығындардың экономикалық маңызы, түрлері және құрамы. Кәсіпорын шығындарының жіктелуі. Экономикалық элементтері мен калькуляция баптары бойынша шығындардың жіктелуі. ҚР-ғы кәсіпорындардың өнімді өндіру және өткізу шығындарының құрамы.

Калькуляциялау, оның түсінігі және қағидалары. Өнімнің өзіндік құнын калькуляциялау әдістері. Калькуляциялаудың үрдістік, шекті және тапсырыстық әдістері.

Шығындарды есепке алу мен калькуляциялаудың нақты және нормативтік әдістері.

Үстеме шығындар, олардың құрамы, бөлу белгілері. Үстеме шығындарды бөлу және басқарушылық шешімдерді қабылдау әдістемесі. Өндіріс шығындардың анықтаудың шетелдік тәжірибесі. Өнімді өндіру және өткізу шығындарын азайтудың мәні, көздері және факторлары.

9-тақырып. Кәсіпорынның маркетингтік және өндірістік қызметі

Маркетинг –кәсіпорынның мақсатына жетудің кешенді жүйесі ретінде. Маркетингтің өндірісті ұйымдастыруға және кәсіпорынның негізгі функцияларына ықпалы.

Стратегиялық жоспарлау және маркетингтік тәсіл. Маркетинг стратегиясын тандау және жүзеге асыру.

Жоспарлаудың әдіснамалық негіздері. Кәсіпорын жоспарларының құрылымы. Өндіріс ішіндегі жоспарлау.

Кәсіпорындағы өнім шығаруды жоспарлауды ұйымдастыру. Нарықтық экономика жағдайында кәсіпорынның өндірістік бағдарламасын әзірлеу әдістемесі.

Кәсіпорынның өндірістік қуаты және оны анықтау әдістері.

10-тақырып. Кәсіпорынның бәсекеге қаблеттілігін қамтамасыз ету

Өнімнің бәсекеге қаблеттілігі: түсінігі, оның деңгейін көтеру қажеттілігі. ҚР индустриялық-инновациялық дамуы және өнімнің бәсекеге қаблеттілігіне арттыруға әсері.

Өнім сапасы: түсінігі, көрсеткіштері және деңгейін көтеру жолдары. Кәсіпорындағы өнім сапасын басқару жүйесі. Сапаны басқарудағы жаңа стратегия. Өнімді стандартау. Өнімді сертификациялау. Өнімнің бәсекеге қаблеттілігін өсірудегі бағаның рөлі. Экономикалық категория ретіндегі бағаның аңызы мен функциялары. Баға жүйесі және оның жіктелуі. Баға деңгейіне әсер ететін факторлар. Кәсіпорынның баға саясаты және белгілеу әдістері. Нарық жағдайында бағаны мемлекеттік реттеу. Кәсіпорынның бәсекеге қаблеттілігінің мәні. Кәсіпорынның бәсекеге қаблеттілігіне ықпал ететін факторлар. Кәсіпорынның бәсекеге қаблеттілігін бағалау әдістемесі.

11-тақырып. Кәсіпорынның қаржысы

Кәсіпорын қаржысы түсінігі және функциялары. Кәсіпорындағы қаржы қатнастарының қалыптасу нысандары. Кәсіпорынның қаржы қызметін ұйымдастырудың негізгі қағидалары және бағыттары. Қаржы механизмі: құрамдас элементтері, құқықтық, нормативтік және ақпараттық қамтамасыз ету.

Кәсіпорынның қаржы ресурстарының қалыптасу көздері. Қарыз қаражаттарын алу әдістері. Несиелер, оларды берудегі негізгі қағидалар.

Банкроттың түсінігі және белгілері. Банкроттық және дағдарыс кезінде кәсіпорынды қайта құру және басқару. Кәсіпорынды санциялау, қайта құрымдау және жою.

12-тақырып. Кәсіпорын қызметінің қаржылық нәтижелері

Табыс және пайда-кәсіпорынның шаруашылық қызметінің қаржылық нәтижелерінің жиынтық көрсеткіштері ретінде. ҚР Салық кодексіне сай жылдық жиынтық табысты есептеуде анықталатын табыс түрілері. Кәсіпорынның пайдасының қалыптасу және бөліну тәртібі. Кәсіпорын пайдасына салық салу және бөлу.

ҚР салық жүйесі. ҚР Салық кодексіне сай салық салынатын пайдану анықтауда есептелетін шегерімдердің сипаттамасы.

Корпоративтік табыс салығын анықтаудың жалпы ережелері. Корпоративтік табыс салығын есептеуде салық салынатын табысты анықтау әдістемесі. ҚР қосылған құн салығы сен акциздері есептеудің жалпы ережелері. Кәсіпорындағы пайданы арттыру резервтері.

Рентабелділік : мазмұны, есептеу әдістемесі. Рентабелділік деңгейін көтеру жолдары.

13-тақырып. Кәсіпорын қызметінің экономикалық тиімділігі.

Өндірістің экономикалық тиімділігінің маңызы және оның түрлері. Өндірістің жалпы тиімділігі және оның көрсеткіштер жүйесі. Өндіріс тиімділігінің жекелеген (дифференциацияланған) көрсеткіштері. Кәсіпорынның рентабельділік (табыстылық) көрсеткіштері. Өндірістік қызметтің тиімділік көрсеткіштері. Өтімділік көрсеткіштері. Қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері.

Өндірістің салыстырмалы тиімділігі: мәні және оны анықтау әдістері. Инвестициялардың экономикалық тиімділігін анықтауда уақыт факторын есептеу (ақша ағындарын дисконттау) әдістері. Таза ағымдық құн және табыстылықтың ішкі нормасы көрсеткіштерінің сипаттамасы. Өндіріс тиімділігіне ықпал ететін факторлар.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

1. Ниязбекова, Р.Қ. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: Оқулық / Р.Қ. Ниязбекова, Б.А.
2. Рахметов, П.Т. Байнеева.- Алматы: Экономика, 2016.- 623 б.
3. Куатова, Д.Я. Экономика предприятия [Текст]: Учебное пособие / Д.Я. Куатова.- Алматы: Экономика, 2016.- 384с.
4. Шапшанбай, А.С. Стратегическое планирование развития предприятия [Текст] = Магистрский диссертация: Научный / А.С. Шапшанбай.- Тараз, 2016.- 109с.
5. Оралбаева, А.З. Экономикалықталдау негіздері [Мәтін]: Оқу құралы, ./- Алматы: Қазақ университеті, 2017.- 134 б.
6. Жакашев Б.Р. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности [Текст]: учебное пособие / Б.Р. Жакашев.- Тараз: ТИГУ, 2018.- 186с.
7. Экономика предприятия: Учебник / Волков О. И., Ильин А. И., Станкевич В. И. Под общ. ред. А.И. Ильина. – М.: Новое знание. – 2017.
8. Экономика организации (предприятия) : Учебник / Под ред. Н. А. Сафронова. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Экономистъ, 2018
9. Экономика предприятия (фирмы): Учебник / Под ред. О. И. Волкова, О. В. Девяткина. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2018
10. Выварец А. Д. Экономика предприятия. Учебник. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2016
11. В. К. Скляренко, В. М. Прудников. Экономика предприятия: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2017
12. Экономика предприятия: Учебник / Под ред. Е. Л. Кантора – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2018

Экономикалық даму стратегиясы

Экономикалық даму стратегиясының негізгі түсініктері арқылы басты экономикалық шешімдердің мәнін түсіндіру және олардың әртүрлі дәрежедегі жолдарын іздестіруін біліуі керек. «Экономикалық даму стратегиясы» пәнін меңгеру жоғары тиімді және бәсекеге қабілеті бар экономикалық жүйені құруға көмектеседі, алдына қойған мақсаттарға жетудегі тиімді жолдарын таңдауға мүмкіндік береді, жеке меншіктің құқықтық және экономикалық аспектілерімен таныстырады. Пәннің негізгі актуалдылығы нарықты экономикада жаңа экономикалық тәртіпті өндеуге және шаруашылықтар тәртібін зерттеуге білімгерлерді дағдылайды.

Пәнді игеру болашақ маманға ҚР халық шаруашылығы салаларын тұрақты қалыптастыруды қамтамасыз ететін басқару процессін жүргізуге, басқарудың ғылыми принциптерінің негізінде жалпы басшылықты жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Пәнді оқудың нәтижесінде сіздер экономиканы дамыту жолдары, бағыттары, неізгі функциялары жайлы хабардар боласыздар.

Білімгерлерге кезектегі, келешектегі экономикалық жағдайларды талдап, оған баға беріп, соның нәтижесінде өз бетінше шешім қабылдауды үйрету;

Экономикалық даму стратегиясының негізгі түсініктері арқылы басты экономикалық шешімдердің мәнін түсіндіру және олардың әртүрлі дәрежедегі жолдарын іздестіру;

экономиканың даму жолдары туралы білімгерлердің өзінің дәлелді пікірлерін қалыптастыруға көмек беру.

Осы мақсатқа байланысты мынадай міндеттер алға қойылып отыр:

Пәнді игеру болашақ маманға ҚР халық шаруашылығы салаларын тұрақты қалыптастыруды қамтамасыз ететін басқару процессін жүргізуге, басқарудың ғылыми принциптерінің негізінде жалпы басшылықты жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Әр түрлі қоғамдық ғылымда экономиканың дамуының мәні және оның ролі. Үкімет және бизнес арасындағы қатынастың этикалық аспектісі. Үкімет және бизнес арасындағы өзара қатынастың институциялық және ұйымдастырушылық аспектісі.

Экономикалық өсудің негізгі факторлары мен оны қамтамасыз етудегі мемлекеттік шаралар. Экономикалық өсу факторлары, көрсеткіштері және оларды анықтау әдістері. Экономикалық өсуді қамтамасыз етудегі мемлекет іс-әректтерінің негізгі бағыттары.

Мемлекет нарықтық қатынастарды ынталандыру субъектісі ретінде. Экономикасы реттеу жөніндегі мемлекеттік іс-шаралар жүйесі.

Экономиканың әр түрлі секторларда бизнестің дамуының шарттары Мемлекеттік өзара шарттар. Мемлекеттік өзара шарттар және оларды бекіту әдістері. Келісім шарттар, еркін келісімдер. Кіші және орта бизнесті дамыу үшін мемлекеттік шаралар. Ауыл-шаруашылық кешенде бизнестің дамуы.

Бағдарламада қазіргі экономика дамуының күрделі, әрі қарама-қайшы процесінің ерекшеліктерін есепке алатын, экономика қызмет етуінің негізі заңдылықтарын көрсететін «Экономикалық даму стратегиясы» курсының мазмұны баяндалады.

Курстың мақсаты- қоғам дамуының экономикалық заңдылықтары және оның тиімді қызмет етуінің мәселелері туралы білім жүйесін қалыптастыру.

Пәнді оқытудың міндеттері: Қазақстан Республикасындағы экономикалық қатынастар ерекшеліктерін анықтау, шектеулі ресурстар жағдайында адамдардың экономикалық мінез-құлықтарының қағидалары мен себептерін қарастыру; студенттерге ұлттық және әлемдік экономиканың әлеуметтік-экономикалық дамуының жағдайы мен тенденцияларын талдау; нарықтық жүйе тиімділігінің шегі мен қызметін, сондай-ақ экономиканы реттеудің негізгі нысандарын анықтау қабілеттілігін қалыптастыру және дамыту.

Экономикалық теория негіздерінің зерттеу объектісі экономикалық қатынастар жүйесі және оның қызмет етуі мен дамуы болып табылады.

Экономиканы ғылыми танудың негізгі әдістері мен құралдары: диалектикалық, экономикалық математикалық моделдеу, экономикалық тәжірибе.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Тақырып № 1. Тұрақты даму мәні мен түсінігі

ҚР тұрақты даму-ға көшу этаптары, механизмдерімен бағыттары. ҚР тұрақты дамуға өтудің негізгі приоритеттері, принциптері.

Тақырып № 2. Қазақстан Республикасының индустриалды - инновациялық даму стратегиясы.

Стратегияның негізгі мақсатымен есептері. ҚР-ң Ұлттық, Инвестициялық корлары.

Тақырып № 3. Қазақстанның приоритетті салаларына пилоттық кластерлерді ендіру.

Пилоттық кластерлер даму жолдары. құрылыста, туризмде, ауылшаруашылығындағы пилоттық кластерлер.

Тақырып № 4. Қазақстан Республикасының әлеуметтік - экономикалық даму стратегиясы.

Республиканың әлеуметтік - экономикалық даму стратегиясының негізгі мақсаты және есептерімен критерийлері.

Тақырып № 5. ҚР территориялдық даму стратегиясы

Территорияның ресурстық потенциалын рационалды қолдану. Территориалды дамудың институционалды, инфрақұрылымдық қамтылуы.

Тақырып № 6. ҚР экологиялық тұрақтылықты қамту.

Экологиялық тұрақтылықты қамтудың негізгі мақсаты мен бағыттары. Негізгі механизмдерімен бағыттары.

Тақырып № 7. Қазақстан Республикасы нақтылы секторының даму стратегиясы.

Нефтегаз және энергетика саласының даму стратегиясы. Қазақстан туризмінің, транспорт, космосқа қатысты сал-ларының даму стратегиясы.

Тақырып № 8. Мемлекет және аралас экономиканың қалыптасуы.

Саяси-экономикалық жүйелердің моделдері. Экономика мен саясат арасындағы өзара байланыс. Экономикадағы мемлекеттің рөлі туралы түсініктердің эволюциясы.

Мемлекет және бюрократиялық нарық.

Бюрократизмның тарихи тамырлары мен оның мәні. ҚР бюрократиялық элементтері. Бюрократия мен демократия. Бюрократияны жою үшін маңызды құралдары. Бюрократиялық нарықтың концепциялары.

Тақырып № 9. Мемлекет - нарықтық қатынастың субъектісі.

Мемлекет либерализациялау және нарыққа өту кезіндегі спонтанды. Аралас қоғамның саяси жүйесіндегі мемлекет. Экономикалық жүйелерде бұйрықтық және спондандық тәртіптерінің ара қатынасы. Өтпелі кезеңдегі экономикаларының модельдері. Өтпелі экономикада мемлекеттің функцияларын модификациялау. Политикалық императивтер.

Тақырып № 10. Мемлекеттік кәсіпкерліктің экономикалық мәні.

Экономиканың мемлекеттік секторының дәрменсіздігі. Қоғамдық игілік пен қызметтер. Фритрейдерліктің мәселелері. Мемлекеттік-монополистік экономиканың мәні, оның зардаптары. Кәсіпкерліктің мәні және қазіргі қоғамдағы оның орны. Жеке меншік: құқықтық және экономикалық аспектілері. Кәсіпкерліктің философиясы. ҚР-да кәсіпкерлікті қалыптастыру жағдайы.

Тақырып № 11. Батыс елдердегі «үкімет-бизнес» қатынастарындағы ұлттық және аймақаралық айырмашылықтары

Үкімет және бизнес арасындағы қатынастар. Әр түрлі қоғамдық ғылымда үкімет пен бизнес арасындағы қатынастардың мәні және оның ролі. Үкімет және бизнес арасындағы қатынастың этикалық аспектісі. Үкімет және бизнес арасындағы өзара қатынастың институциялық және ұйымдастырушылық аспектісі.

Тақырып № 12 Экономикалық өсудің негізгі факторлары мен оны қамтамасыз етудегі мемлекеттік шаралар

Экономикалық өсу факторлары, көрсеткіштері және оларды анықтау әдістері. Экономикалық өсуді қамтамасыз етудегі мемлекет іс-әректтерінің негізгі бағыттары. Мемлекет нарықтық қатынастарды ынталандыру субъектісі ретінде. Экономикасы реттеу

жөніндегі мемлекеттік іс-шаралар жүйесі.

Тақырып № 13. Экономиканың әр түрлі секторларда бизнестің дамуының шарттары. Мемлекеттік өзара шарттар. Мемлекеттік өзара шарттар және оларды бекіту әдістері. Келісім шарттар, еркін келісімдер. Кіші және орта бизнесті дамыу үшін мемлекеттік шаралар. Ауыл-шаруашылық кешенде бизнестің дамуы.

Тақырып № 14. Бизнесті реттеу құралдары.

Корпоративтік реттеу. Шағын және орта бизнесті реттеу құралдары: түсінігі. Бизнесті салықтық және қаржылық реттеу құралдары.

Тақырып № 15. Кәсіпорынның экономикалық стратегиясы.

Экономикалық стратегия. Кәсіпорынның экономикалық стратегиясының жақанды мақсаты. Локалды және нақтыланған мақсаттар. Экономикалық стратегияның құраушылары. Экономикалық стратегияны қалыптастырушы қызметтер түрі.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

1. Косымов, С.К. Институциональная среда Казахстанского бизнеса: проблемы и перспективы развития [Текст] = Магистрский диссертация: Научный / С.К. Косымов.- Тараз, 2017.- 123с.
2. Шапшанбай, А.С. Стратегическое планирование развития предприятия [Текст] = Магистрский диссертация: Научный / А.С. Шапшанбай.- Тараз, 2016.- 109с.
3. Оралбаева, А.З. Экономикалық талдау негіздері [Мәтін]: Оқу құралы, ./- Алматы: Қазақ университеті, 2018.- 134 б.
4. Жакашев Б.Р. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности [Текст]: учебное пособие / Б.Р. Жакашев.- Тараз: ТИГУ, 2018.- 186с.
5. Канке, А.А. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия [Текст]: Учебные пособие / А.А. Канке, И.П. Кошечкина.- 2-е изд., перераб. и доп.- Москва: ИД Форум-Инфра-М, 2016.- 288с.
6. Экономика предприятия: Учебник / Волков О. И., Ильин А. И., Станкевич В. И. Под общ. ред. А.И. Ильина. – М.: Новое знание. – 2017.
7. Экономика организации (предприятия) : Учебник / Под ред. Н. А. Сафронова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономистъ, 2018
8. Экономика предприятия (фирмы): Учебник / Под ред. О. И. Волкова, О. В. Девяткина. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2017.
9. Маханбетова, Ұлмекен Рахметуллаевна Әлеуметтік-экономикалық доминант жағдайында өнеркәсіп саласының даму стратегиясы (ОҚО материалдар негізінде) : Экономика ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертацияның авторефераты (08.00.05). / Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық Қазақ-Түрік ун-ті. - Түркістан, 2016. - 27 б. <http://rmebrk.kz/book/1150816>
10. Қазақстан Республикасының индустриалды-инновациялық даму стратегиясы. Социологиялық талдау : монография / М. Садырова, Қ. Юсупов. — Алматы : Казахский национальный университет им. аль-Фараби, 2019. — 156 с. — ISBN 978-601-040767-1. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/58387.html>
11. Сыртқы экономикалық қызметті басқару : оқу құралы / Ж. О. Тұмбай, А. М. Джулаева. — Алматы : Казахский национальный университет им. аль-Фараби, 2018. — 184 с. — ISBN 978-601-247-317-9. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/58457.html>
12. Управление фирмой на основе разработки стратегий ее развития / А. Н. Асаул, И. В. Денисова, Ю. Л. Матвеев, В. И. Фролов ; под редакцией А. Н. Асаул. — Санкт-Петербург : Институт проблем экономического возрождения, Гуманистика, 2020. — 133 с. — ISBN 5-86050-182-X. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/18224.html>